

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΕΤ' ΑΥΤΗΣ

Εισήγησις κ. Γεωργίου Σ. Πεσμαζόγλου, Ὑποβουλευτοῦ τῆς
Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Κύριε Πρόεδρε, Κυρίαί καί Κύριοι,

Τό συνέδριον τοῦτο παρέχει μίαν χρήσιμον εὐκαιρίαν διά νά συζητηθεῖν ὀρισμένα προβλήματα καί εἰδικώτερον αἱ προοπτικαί ἐκ τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μέ τήν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα ἐν συσχετίσει πρὸς τὴν διαδικασίαν ἐνοποιήσεως τῆς Εὐρώπης. Τά θέματα τὰ ὁποῖα θά θιγοῦν εἰς τὴν εἰσήγησιν ταύτην δέν εἶναι ὄσχετα μέ τὰ ὑπὸ συζήτησιν προβλήματα τῆς στηρίξεως καί προαγωγῆς τῆς Δημοκρατίας ἐντὸς τοῦ πλαισίου μιᾶς Ἑνωμένης Εὐρώπης.

Ἐχει ἤδη εὐρύτατα ἀναγνωρισθῆ καί προβλέπεται σαφῶς εἰς τὴν Συνθήκην τῆς Ρώμης, ὅτι ἡ πρωταρχικὴ ἐπιδίωξις τῆς οἰκονομικῆς ἐνοποιήσεως, δηλαδή ἡ ἐπιτάχυνσις τῆς οἰκονομικῆς προόδου καί τῆς ἀνάδοου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ εἰσοδήματος πρέπει νά συνδυασθῆ μέ τὴν ἐξασφάλισιν ὠφελειῶν εἰς ὅλους τοὺς συμμετέχοντας εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς. Ἡ ἀρχὴ αὕτη σημαίνει τὴν παράλληλον προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς μέ τὴν κοινωνικῆς προόδου. Σημαίνει ἐπίσης τὴν ἰσόρροπον ἀνάπτυξιν ὄλων τῶν ἐπὶ μέρους περισχημάτων τοῦ ἐνοποιουμένου εὐρωπαϊκοῦ χώρου, εἰς τὸν ὁποῖον περιλαμβάνεται καί ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τῆς συνδέσεώς της μέ τὴν Κοινότητα. Εἰς τὴν εἰσήγησιν ταύτην θά τονισθῆ ἡ σημασία τῆς τελευταίας ταύτης ἀρχῆς εἰδικώτερον ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα.

Τό πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον εἶναι σκόπιμον νά διευκρινισθῆ εἶναι ἡ φύσις τῆς συνδέσεώς μας μέ τὴν Κοινότητα. Ἡ Συμφωνία τῶν Ἀθηνῶν στηρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον 238 τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης. Εἰς τοῦτο προβλέπεται γενικῶς τὸ δικαίωμα τῆς Ε.Ο.Κ. νά συνάπτη συμφωνίας συνδέσεως ἢ συνεργασίας μετὰ τρίτων χωρῶν, ὁμάδων τρίτων χωρῶν ἢ διεθνῶν

όργανισμῶν. Δέν προεπιδρίζεται τό εἰδικώτερον περιεχόμενον τῶν συμφωνιῶν τούτων. Δύνανται ἐπομένως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 238 τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης νά θεμελιωθοῦν συνδέσεις χαλαρωτέρας ἢ στενωτέρας μορφῆς, περιορισμένων ἢ εὐρυτάτων ἐπιδιώξεων. Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὡς βασικόν χαρακτηριστικόν τό ὅτι ἀποβλέπει εἰς τήν πλήρη ἐνοποίησην τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας μέ τήν οἰκονομίαν τῆς Κοινότητος καί τῶν συνιστωσῶν αὐτήν ἕξ χωρῶν.

Εἶναι γνωστόν ὅτι διά τῆς Συμφωνίας συνιστᾶται τελωνειακή ἔνυσις μεταξύ τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Κοινότητος. Τοῦτο σημαίνει τόν βαθμιαῖον περιορισμόν καί τελικῶς τήν πλήρη ἐξαφάνισιν τῶν δασμῶν ὡς καί τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν εἰς τό ἐμπόριον μεταξύ τῶν ἕξ χωρῶν καί τῆς Ἑλλάδος. Σημαίνει ἐπίσης τήν θέσιν εἰς ἐφαρμογήν ἐνός κοινοῦ ἐξωτερικοῦ δασμολογίου ἔναντι τῶν τρίτων χωρῶν. Πέραν ὅμως τῆς τελωνειακῆς ἐνώσεως τόσοσ ἡ Συνθήκη τῆς Ρώμης ὅσον καί ἡ Συμφωνία τῶν Ἀθηνῶν προβλέπουσ πλήρη οἰκονομικήν ἔνυσιν. Δέν ἀποτελεῖ ἐπομένως σκοπόν τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν μόνον ἡ ἐλευθέρα κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων. Ἐκτός ἀπό αὐτήν καθιεροῦνται ὡς τελικαί ἐπιδιιώξεις καί ἡ ἐλευθέρα μετακίνησις τῶν ἐργαζομένων καί ἐγκατάστασις τῶν ἐπιχειρήσεων, καθῶς καί ἡ ἐξαφάνισις τῶν περιορισμῶν εἰς τήν κίνησιν κεφαλαίων εἰς ὁλόκληρον τόν οἰκονομικῶς ἐνοποιούμενον χῶρον. Περαιτέρω ἡ οἰκονομική ἔνυσις σημαίνει τήν βαθμιαίαν διαμόρφωσιν καί ἐφαρμογήν ἐνιαίων οἰκονομικῶν κανόνων καί κοινῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς εἰς ὁλόκληρον τήν περιοχὴν τῆς Κοινότητος συμπεριλαμβανομένης καί τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι σαφές ὅτι αἱ ἐπιδιιώξεις αὐταί ὁδηγοῦσ πρὸς τήν δημιουργίαν μιᾶς νέας οἰκονομικῆς ἐνότητος ἐντός τῆς ὁποίας θά καταστή τελικῶς ἐλευθέρα καί ἀδέσμευτος ἡ ἀνάπτυξις οἰκονομικῆς πρωτοβουλίας καί ἐπιχειρηματικῆς δράσεως. Ἡ ἤδη συντελεσθεῖσα πρόδοσις καί αἱ προοπτικαί πραγματοποιήσεως τῶν ἀνωτέρω ἐπιδιώξεων εἰς τόν χῶρον τῆς Κοινότητος εἰς τόν ὁποῖον ἐντάσσεται ἤδη καί ἡ Ἑλλάς, ἀποτελοῦσ τά ἀσφαλέστερα

θεμέλια διά τήν οικόνομησιν τῆς πολιτικῆς ἐνώσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καί τό ἀναγκαῖον ἐπιστέγασμα τῶν προσπαθειῶν διά τήν δημιουργίαν μιᾶς Ἠνωμένης Εὐρώπης.

Εἰς τό σημεῖον αὐτό εἶναι οὐσιῶδες νά διευκρινισθοῦν ὠριμένας πλευραί τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετά τῆς Κοινότητος. Τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον διότι διετυπώθησαν ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι δέν ἀνταποκρίνονται εἰς τήν Συμφωνίαν τῶν Ἀθηνῶν καί εἰς τήν οὐσίαν τῶν λύσεων αἱ ὁποῖαι περιελήφθησαν εἰς αὐτήν.

Τό πρῶτον ἐρώτημα εἶναι διατί προεκρίθη ἡ Σύνοσις μετά τῆς Κοινότητος ἀντί τῆς εἰς αὐτήν προσχωρήσεως τῆς Ἑλλάδος ὡς πλήρους μέλους. Διά τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν προεβλέφθη τελευταιακή καί οἰκονομική ἔνωσις τῆς Ἑλλάδος μετά τῆς Κοινότητος καί ἡ πραγματοποίησις ἑλῶν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης. Προεβλέφθη ἐπίσης ρητῶς ὅτι ἀπότερος ἀντικειμενικός σκοπός εἶναι ἡ ἔνταξις τῆς Ἑλλάδος ὡς πλήρους μέλους τῆς Κοινότητος. Δεδομένου ὅμως ὅτι αἱ οἰκονομίαι τῶν ἑξ χωρῶν τόσον ἀπό ἀπέψεως διαρθρώσεως ὅσον καί ἀπό ἀπέψεως βαθμοῦ βιομηχανικῆς καί τεχνικῆς ἀναπτύξεως διαφέρουν οὐσιῶδως τῆς οἰκονομίας τῆς Ἑλλάδος ἐκρίθη ὅτι δέν εἶναι δυνατόν ἡ σκόπιμον νά ἐφαρμοσθοῦν εἰς τήν Ἑλλάδα μέ τόν αὐτόν ρυθμόν καί ὄνευ ὠρισμένων προσαρμογῶν αἱ λύσεις αἱ ὁποῖαι θά ἐκρίνοντο ἀναγκαῖαι διά τάς ἑξ χώρας. Εἶναι γνωστόν ὅτι πολλά ἐκ τῶν προβλημάτων τῶν ἑξ χωρῶν εἶναι διάφορα ἀπό τά προβλήματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλά καί ὅταν ἀκόμη εἶναι συγγενῆ τά προβλήματα δέν εἶναι κατά κανόνα συγγενεῖς αἱ λύσεις, αἱ ὁποῖαι δέν εἶναι δυνατόν συνήθως νά ἐφαρμοσθοῦν εἰς τήν Ἑλλάδα ὑπό τήν ἰδίαν μορφήν καί τούς αὐτούς ὅρους ὡς καί εἰς τάς ἑξ χώρας. Αὐτός εἶναι ὁ γενικός λόγος διά τόν ὁποῖον κατόπιν ἐπισταμένης καί λεπτομεροῦς ἐξετάσεως κατὰ τήν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων μεταξύ τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Κοινότητος προεκρίθη ἡ Σύνοσις ἀντί τῆς προσχωρήσεως εἰς τήν Κοινότητα. Ἡ λύσις αὕτη ἐνῶν προσηλατεῖται πληρέστερον τά ἑλλη-

νικά συμφέροντα αποτελεί καί τό άποφασιστικό βήμα πρὸς τήν εἰσθρόν της Ἑλλάδος ὡς πλήρους μέλους εἰς τήν Κοινότητα. Ἡ προοπτική αὐτή σαφῶς προβλέπεται τόσον εἰς τό προοίμιον ὅσον καί εἰς τό κείμενον τῆς Συμφωνίας. Τήν ένταξιν ταύτην ὡς πλήρους μέλους δύναται, εὐθύς ὡς κριθῆ τοῦτο ἐφικτόν καί σκόπιμον ὑπό τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί τῆς Κυβερνήσεώς του, νά ἐπιδιώξη ἡ Ἑλλάς μετά τῶν ἕξ χωρῶν, συμφώνως πρὸς ρητὴν διάταξιν τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν.

Εἶναι ἀναγκαῖον νά καταστοῦν εὐρύτερον συνειδητό, τόσον εἰς τήν Ἑλλάδα ὅσον καί εἰς τό ἐξωτερικόν, ὠρισμένα ἀποφασιστικῆς σημασίας χαρακτηριστικά τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετά τῆς Κοινότητος. Ταῦτα εἶναι πρῶτον ὅτι ἡ Συμφωνία τῶν Ἀθηνῶν προβλέπει τελειωτικὴν καί οἰκονομικὴν ἔνωσιν μετά τῆς Κοινότητος καί τῶν ἕξ χωρῶν. Δεύτερον, ὅτι σαφῶς προβλέπεται ὡς τελικός ἀντικειμενικός σκοπὸς ἡ προσχώρησις τῆς Ἑλλάδος ὡς πλήρους μέλους εἰς τήν Κοινότητα τῶν πρὸς τοῦτο διαπραγματεύσεων δυναμένων νά ἀρχίσουν κατ'ἀρχὴν ὀποτεδήποτε, ἀκόμη καί πρὸ τῆς λήξεως τῆς δωδεκαμοῦς μεταβατικῆς περιόδου. Τρίτον χαρακτηριστικόν εἶναι ὅτι ἡ Συμφωνία τῶν Ἀθηνῶν περιέχει ὅλας τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης συμπεριλαμβανομένης καί τῆς δημιουργίας ὁλοκλήρου στενωπέδου δεσμῶν μεταξύ τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Ἡ τελευταία αὕτη ἐπιδίωξις, ἡ ὁποία μετεφέρθη σχεδόν ἐπὶ λέξει ἀπὸ τῆν Συνθήκην τῆς Ρώμης εἰς τήν Συμφωνίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἀποτελεῖ τήν βάσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζονται αἱ προσπάθειαι διὰ τήν πολιτικὴν ὀργάνωσιν τῆς Εὐρώπης. Τό γεγονός ὅτι μόνον ἡ διαφορά ἐπιπέδου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὑπεγόρευσε τήν Σύνθεσιν ἀντὶ τῆς προσχωρήσεως ὡς πλήρους μέλους εἰς τήν Κοινότητα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἀνωτέρω οὐσιώδη χαρακτηριστικά τῆς Συμφωνίας τῶν Ἀθηνῶν καί ἰδίως τήν σαφῶς προβλεπομένην κοινήν πολιτικὴν ἐπιδίωξιν, ἀποτελοῦν τὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων θεμελιούται τό ἐνδιαφέρον καί τό δικαίωμα τῆς Ἑλλάδος διὰ τήν ἐνεργὸν συμμετοχὴν της ὡς πλήρους μέλους εἰς τήν οἰκοδόμησιν τῆς πολιτικῆς ἐνώσεως τῆς Εὐρώπης.

Ἐρωτᾶται ὁμως ἐνίοτε : ἡ Εὐνδεσις ἀντί τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν Κοινότητα δὲν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μὴ συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἐντὸς τῆς Κοινότητος λαμβανομένας ἀποφάσεις ἐπὶ θεμάτων τὰ ὅποια ἐνδέχεται νὰ ἐνδιαφέρουν καὶ τὴν Ἑλλάδα; Πῶς συμβιβάζεται ἡ ἀπουσία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ συζητήσεις εἰς τοὺς κόλπους τῆς Κοινότητος μὲ τὴν βασικὴν δημοκρατικὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι ἀνάγκη νὰ θεμελιωθῇ ἡ εὐρωπαϊκὴ ἔνωσις; Δὲν ἔχει ἐπαρκῶς τονισθῆ καὶ δὲν εἶναι ἴσως διὰ τοῦτο ἀκόμη εὐρύτερον γνωστὸν ὅτι οὐδεμία ἀπόφασις τῆς Κοινότητος, δηλαδή κατὰ κανόνα τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἱπουργῶν αὐτῆς, δύναται νὰ ἐπεκταθῇ αὐτομάτως ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐὰν δηλαδή δὲν συμφωνήσῃ εἰς τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Ἡ διαμόρφωσις ἐνιαίων κανόνων εἰς τὸν χῶρον τῆς Κοινότητος καὶ τῆς Ἑλλάδος θὰ λάβῃ χύραν βαθμιαίως καὶ δι' ἕκαστον συγκεκριμένον θέμα κατόπιν εἰδικῆς διαπραγματεύσεως καὶ συμφωνίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ διαδικασία αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην "ἐναρμόνισιν". Ἡ λύσις αὐτὴ προεβλέφθη διὰ τοὺς λόγους οἱ ὅποιοι ἤδη ἐνημεμονεύθησαν, δηλαδή διότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθοῦν μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος πολλαὶ ἀρχαὶ καὶ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀντιθέτως εἶναι ἐπιβεβλημένοι ἢ σκόπιμοι διὰ τὰς ἑξὶ χώρας. Ἄλλ' εἶναι οὐσιῶδες ἐπίσης νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι πλεῖστα ἀποφάσεις λαμβανόμεναι ἐντὸς τῆς Κοινότητος σὺν τῶ χρόνῳ θὰ εἶναι δεσμευτικαὶ καὶ διὰ τὰς ἑξὶ χώρας, ἀκόμη καὶ ἂν συμβῇ ὀρισμέναι ἐξ αὐτῶν νὰ μὴ συμφωνοῦν εἰς τοῦτο. Ἡ ἀρχὴ τῆς ὑπερεθνικότητος, δηλαδή τῆς λήψεως ἀποφάσεων συμφώνως πρὸς τὴν προδιαγεγραμμένην εἰς τὴν Συνθήκην τῆς Ρώμης διαδικασίαν κατὰ τρόπον δεσμευτικόν δι' ὅλας τὰς χώρας, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ὀρισμέναι ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ληφθοῦν καὶ νὰ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ διὰ τὰς ἑξὶ χώρας ἔστω καὶ ἐὰν δὲν συμφωνοῦν εἰς τοῦτο εἴτε μία ἐκ τῶν τριῶν μεγάλων χωρῶν, δηλαδή ἡ Γαλλία, Γερμανία ἢ Ἰταλία εἴτε αἱ τρεῖς μικρότεραι χῶραι, δηλαδή τὸ Βέλγιον, ἡ Ὁλλανδία καὶ τὸ Λουξεμβούργον. Αἱ ἀνα-

πότερτοι αὐταὶ συνέπειαι τῆς ὑγιοῦς ἀρχῆς τῆς ὑπερεθνικότητος δὲν
 ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ὡς πρὸς ἡμᾶς ἡ ἐπέκτασις τῶν ὑπὸ τῆς
 Κοινότητος λαμβανομένων ἀποφάσεων δύναται νὰ λάβῃ χώραν μόνον ἐφόσον
 συμφωνήσωμεν εἰς τὸ συγκεκριμένον περιεχόμενον αὐτῶν. Καὶ δὲν θὰ ἦτο
 νοητὴ οἰαδήποτε λύσις αὐτομάτου ἐφαρμογῆς ἢ ἐπεκτάσεως ἀποφάσεων
 λαμβανομένων μὲ τὴν ἀντίθετον γνώμην τῆς Ἑλλάδος διότι τοῦτο λόγῳ
 τῶν διαφορῶν αἱ ὁποῖαι ἐμνημονεύθησαν ἀνωτέρω θὰ εἶχεν ὡς πρὸς τὴν
 Ἑλλάδα βαρεῖας συνεπείας αἱ ὁποῖαι δὲν δύναται νὰ προκύβουν διὰ τὰς
 ἑξ. χώρας. Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου λόγῳ ἀκρβῶς τῶν διαφορῶν αὐτῶν καὶ
 τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα θὰ ἐδημιούργει ἡ προσπάθεια προσαρμογῆς
 πρὸς τὰς ἑλληνικὰς συνθήκας λύσεων ἀποφασισζομένων μὲ ἀποκλειστικόν
 κριτήριον τὰ προβλήματα τῶν ἑξ. χωρῶν τῆς Κοινότητος, ἐτέθη ὡς βασικὴ
 ἀρχὴ διεκρούσα τὴν Συμφωνίαν τῶν Ἀθηνῶν τὸ ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Κοι-
 νότητος δεόν νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ καὶ τὴν
 ἰδιουτυμίαν τῶν ἑλληνικῶν προβλημάτων. Τοῦτο ρητῶς προβλέπεται καθόσον
 ἀφορᾷ τὴν κοινὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν εἰς τὸ ἀρθρον 33 τῆς Συμφωνίας
 τῶν Ἀθηνῶν. Ὅσον ἀφορᾷ ἄλλα θέματα, ὡς εἶναι ἡ ἐλευθερία παροχῆς
 ὑπηρεσιῶν ἢ ἐγκαταστάσεως ἐπιχειρήσεων ἢ κινήσεως κεφαλαίων, τονίζου-
 νται αἱ ἑλληνικοῦ ἐνδιαφέροντος πλευραὶ αἱ ὁποῖαι δεόν πάντοτε νὰ
 λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τόσον κατὰ τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἀποφάσεων ὅσον καὶ
 κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἐναρμονίσεως. Πέραν δὲ τούτων ἐπὶ ὀρισμένον
 ζητημάτων ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπισημῆμενον τὸ ἑλληνικὸν ἐνδιαφέρον
 ὅπως π.χ. διὰ τὴν κοινὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ ἢ διὰ
 τὸν ἐξωτερικὸν ὁσμὸν τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν σταφίδων προβλέπεται ὅτι ἡ
 Κοινότης δὲν δύναται μόνη νὰ ἀποφασίσῃ ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ ἀπό κοινοῦ
 μετὰ τῆς Ἑλλάδος λήψις ἀποφάσεων.

Τὰ ὅσα ἐλέχθησαν ἕως ἐδῶ σκοπὸν εἶχον τὴν διευκρίνησιν τοῦ
 χαρακτῆρος τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κοινότητος καὶ τῆς δια-
 δικασίας λήψεως ἀποφάσεων αἱ ὁποῖαι θὰ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλλά-

δος. Πέραν όμως του νομικού και διαδικαστικού πλαισίου τίθεται τό έρώτημα εάν έντός της εύρυτάτης ένιαίας εύρωπαϊκής οίκονομίας θά είν-
 ναι δυνατόν νά επίτευχθῆ ἡ επίταχυνσις τῆς οίκονομικῆς ἀναπτύξεως
 τῆς Ἑλλάδος καί ἡ ἐξύψωσις τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Δέν πρόκειται βεβαίως ἐνταῦθα εἰς τά ἐρωτήματα αὐτά νά δοθῆ
 λεπτομερῆς ἀπάντησις οὔτε νά ἀναλυθοῦν αἱ προωθητικά ἢ ἀνασταλτικά
 δυνάμεις τῆς οίκονομικῆς μας ἀναπτύξεως. Δέν πρόκειται ἐπίσης νά τε-
 θοῦν κἄν τά εἰδικώτερα προβλήματα προσαρμογῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τās
 δημιουργηθησομένης συνθήκας ἐκ τῆς συνδέσεως. Οὔτε θά ἐπαναληθῆ ἡ
 ἐπιχειρηματολογία ἡ ὁποία καί προσφάτως ἀνεπύχθη ἀπό τοῦ βήματος
 τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς διά νά στηρίξη τό συμπέρασμα ὅτι ἡ οίκονομική
 ἀνάπτυξις μιᾶς σχετικῶς μικροτέρας καί περιωρισμένου πόρων χώρας, ὡς
 εἶναι ἡ Ἑλλάς, μόνον εἰς τό πλαίσιον ἐνός μείζονος ἐνταῦθα οίκονομι-
 κοῦ χώρου δύναται νά ἐπιταχυνθῆ. Ἐν σχέσει ὅμως πρός τās προϋποθέσεις
 αἱ ὁποῖαι πρέπει νά ἐξασφαλισθοῦν καί τās τάσεις αἱ ὁποῖαι θά ἐπι-
 τρέψουν τήν ἀξιοποίησιν τῶν δυνατοτήτων αἱ ὁποῖαι διανοοῦνται ἐκ τῆς
 συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κοινότητος θά ἐπεθόμεον νά διατυπώσω
 τās ἐξῆς γενικωτέρας σκέψεις.

Εἶναι σύνηθες νά γίνεται λόγος περί τῶν κινδύνων αἱ ὁποῖοι
 δημιουργοῦνται διά τήν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνταγωνισμοῦ χωρῶν βιο-
 μηχανικῶς καί τεχνικῶς κατὰ πολὺ ἰσχυροτέρων ἀπό τήν ἰδικήν μας. Σπα-
 νιώτερον γίνεται λόγος περί τοῦ ὀδεξέδου εἰς τό ὅποιον θά ὠδηγεῖτο
 ἡ οίκονομική μας ἀνάπτυξις ἐκ μιᾶς ἐνδεχομένης μονούσεως τῆς Ἑλλάδος
 εἰς τήν ἐποχὴν τῶν μεγάλων οίκονομικοπολιτικῶν ἐνοποιήσεων. Ἀκόμη
 δέ ὀλιγώτερον μνημονεύονται καί ἀναλύονται αἱ εὐκαιρίαί αἱ ὁποῖαι δη-
 μιουργοῦνται διά τόν ἑλληνικόν λαόν ἐκ τῆς οίκονομικῆς μας ἐνοποιήσεως
 μετὰ τῆς Κοινότητος ἐφόσον ἐπιτύχωμεν τήν ἐγκαίρην γενικήν κινητοποίη-
 σιν ὅλων τῶν προσπαθειῶν μας πρός τοὺς νέους προσανατολισμούς αἱ ὁ-

ποιοι διανοίγονται ενώπιόν μας. 'Αλλά βεβαίως αί προοπτικά έπιτυχιάς καί προόδου εΐναι συνυφασμένα με τούς κινδύνους καί τας συνεπείας, μικροτέρων η καί μεγαλυτέρων άποτυχιών. Εΐναι διά τούτο άκριβέστερον νά γίνεται λόγος ούχι περί κινδύνων άλλ' ένδεχομένως περί σημαντικών εύκαιριών η καθυστέρησις εις τήν άξιοποίησην τών όποίων συνεπάγεται σοβαρούς κινδύνους. Έχει καταστή εύρεΐα συνειδησις εις τήν 'Ελλάδα ότι αΐ γενικαΐ κατευθύνσεις καί μέθοδοι προσαρμογής, περιλαμβάνουν βαθεΐαν μεταβολήν εις τήν ένάτένισιν τών προβλημάτων, στροφήν άπό τήν νοοτροπίαν του περιωρισμένου έλληνικού χώρου πρός τό πνεύμα δημιουργικής άμείλλης έντός του εύρυτάτου στίβου της έννοποιημένης Βύρρης. 'Ο στίβος αυτός θά περιλάβη λαούς με κοινάς έθιολογιστικάς παραδόσεις αΐ περισσότεροι τών όποίων εύρίσκονται εις τήν πρωτοπορείαν τών έπιστημονικών καί τεχνικών πραγματοποιήσεων της έποχής μας. 'Η έπιτυχία καί έπικράτης εις τόν εύρυτάτον αυτόν στίβον άπαιτεί τήν άπόψησιν τών έλληνικών ίκανοτήτων, δημιουργικότητος καί φαντασίως. Τούτο δέ προϋποθέτει τήν συστηματικήν συγκέντρωσιν πρός ώρισμένες δραστηριότητας έξ εκείνων αΐ όποΐαι άνταποκρίνονται πρός τας συγχρόνους παγκοσμΐως τάσεις. Εΐναι κοινή συνείδησις πλέον εις τήν 'Ελλάδα καί άποτελεΐ έπίδίωξιν σαφώς προβληθείσαν ύπό της Κυβερνήσεως ότι μία τοιαύτη γενική κινητοποίηση συνδέεται με ριζικόν έκσυγχρονισμόν καί εύρυτέτην επέκτασιν της Παιδείας. 'Από τήν έκτασιν καί τόν ρυθμόν με τόν όποΐον θά καταστή δυνατόν νά δοθούν εις τόν έλληνικόν λαόν σύγχρονα έφόδια, κυρίως διά τεχνικήν καί όργανωτικήν έργασίαν ύψηλης άποδόσεως, θά έξαρτηθῃ εις σημαντικόν βαθμόν η έθνική μας έπίδοσις, εις τόν άνταγωνισμόν έντός του ένιαΐου εύρωπαϊκού χώρου.

Δέν εΐναι ίσως περιττόν νά παρατηρηθῃ ένταύθα ότι η Κοινή 'Αγορά, ύφ' ην έννοϊαν συνελήφθη καί πραγματοποιείται, δέν σημαίνει μείζονα εύρωπαϊκήν έμποροκανήγυριν ουτε άναφέρεται εις σύνολον ύπό

στενήν έννοιαν έμπορικῶν συναλλαγῶν. Ἡ λέξις "άγορά" εἰς τήν προκειμένην περίπτωσηιν πλησιάζει πρός τήν άρχαίαν έλληνικήν άγοράν καί άντιθέτως πρός ύρισμένες άτυχεῖς παρερμηνείας, σημαίνει πεδίον έλευθέρας άμίλλης καί άναδείξεως εἰς όλας τάς έδηλωόσεις τῆς άνθρωπίνης δραστηριότητος καί δημιουργίας. Σημαίνει εύρυτάτην έπικοινωνίαν μεταξύ τῶν εύρωπαϊῶν λαῶν εἰς τά πλαίσια μιᾶς μεγάλης κοινοπραξίας ἡ όποία άναμένεται νά οδηγήσῃ εἰς ύψηλότερα έπίπεδα εύημερίας δι' όλους τούς συμμετέχοντας λαούς καί τελικῶς, διά τῆς πολιτικῆς ένοποιήσεως τῆς Εύρώπης, εἰς τήν κατοχύρωσιν καί τήν προστασίαν τοῦ δημοκρατικοῦ τρόπου ζωῆς. Ἐάν αὐταί εἶναι αἱ προοπτικαί τῆς Κοινῆς Ἄγορᾶς ἡ έντός αὐτῆς ένεργός παρουσία καί συμμετοχή τῆς Ἑλλάδος εἰς τάς συγχρόνους μεγάλας οίκονομικοπολιτικάς καί τεχνικάς πραγματοποιήσεις τῆν άποτελεῖ "άγοραῖον ίδανικόν".

Τό γενικόν πρόβλημα προσαρμογῆς τῆς Ἑλλάδος πρός τάς έν τῆς εύρωπαϊκῆς ένοποιήσεως δημιουργουμένης συνθήκας εἶναι πρόβλημα έγκρίρου στροφῆς καί έντάξεως τῶν έθνικῶν μας δραστηριοτήτων εἰς τάς έν εξέλιξει άνακατατάξεις έντός τῆς Κοινότητος καί τήν διαμορφουμένην νέαν σύγχρονον διάρθρωσιν τῆς εύρωπαϊκῆς παραγωγῆς. Αὐτός εἶναι καί ὁ λόγος διά τόν όποῖον ἡ κεντρική έπίδιώξις τῆς οίκονομικῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ άνάπτυξις τῶν εξαγωγῶν. Ὡς ἤδη ὀφ έτονύσθη, τοῦτο άποτελεῖ πρωταρχικόν σκεπῶν ἔχει μόνον διά λόγους ένισχύσεως τοῦ ίσοζυγίου πληρωμῶν μας άλλά καί διά τήν ταχεῖαν προσαρμογήν τῆς παραγωγῆς μας πρός τήν εύρωπαϊκὴν ζήτησιν. Μόνον πρός τήν κατεύθυνσιν αὐτήν εἶναι δυνατόν νά έπιτευχθοῦν ύψηλοί ρυθμοί άνόδου τῆς παραγωγῆς καί τοῦ έθνικοῦ εἰσοδήματος καί έπιτάχυνσις τῆς έξυμώσεως τοῦ έπιπέδου άπασχολήσεως εἰς πράγματι δημιουργικῆς δραστηριότητας. Ἡ προώθησις τῶν εξαγωγῶν πρωτίστως πρός τήν Κοινότητα, άποτελεῖ τήν βασικήν κατεύθυνσιν τῆς έθνικῆς οίκονομικῆς μας προσπάθειας καί τήν μέθοδον όργανικῆς έντάξεως τῆς οίκονομικῆς μας ζωῆς πρός τήν ένοποιουμένην εύρωπαϊκὴν οίκο-

νομίαν. Τό ότι δέ διά τής προβλεπομένης έναρξεως τής εφαρμογής τής συνδέσεως έντός τών προσεχών μηνών, τά ελληνικά προϊόντα, αγροτικά, βιομηχανικά καί βιοτεχνικά, θά τυγχάνουν αὐτομάτως ἴσης μεταχειρίσεως έντός τής Κοινότητος, τά πλείστα ἐξ αὐτῶν εἰσαγόμενα εἰς αὐτήν μέ δασμούς πιθανώτατα κατά 50% μειωμένους καί μέ ἡλαττωμένην κατά 5-10% τήν ἐλληνικήν προστασίαν ἀποτελεῖ μεγάλην καί ἴσως μή ἐπαναληφθησομένην εὐκαιρίαν. Ἡ ἀξιοποίησις αὐτῆς ἀποτελεῖ ζωτικόν συμφέρον τῶν ἐλληνικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὡς ἀπεφασίσθη δέ ὑπό τής Κυβερνήσεως ἐπιτυχεῖς προσπάθειαι πρὸς τήν ἄνωτέραν κατεύθυνσιν θά τύχουν προνομιακῆς ἐνισχύσεως διότι εἶναι ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἡ ἔνταξις ὁμως τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας εἰς τήν Κοινότητα θά συναντήσῃ καί ὠρισμένας ἰσχυράς ἀντιρροπούσας τάσεις αἱ ὁποῖαι ἀναποτρέπτως διαμορφῶνται έντός τῶν ἐνιαίων οἰκονομικῶν χώρων. Ὡς παρετήρησεν εἰς μίαν διασγῆ καί ἐποικοδομητικὴν εἰσήγησίν του εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων ἐργασιῶν τῆς Εὐρώπης, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος κ. MAHJOLIN εἶναι ἰσχυραὶ αἱ τάσεις βιομηχανικῆς καί οἰκονομικῆς συγκεντρώσεως. Ἡ ἐξαφάνισις τῶν συνόρων μεταῦ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν μοιραίως ὀδηγεῖ εἰς τὸν σχηματισμὸν νέων πόλων ἔλξεως. Ἀναποτρέπτως, οἱ πόλοι αὐτοὶ ἔχουν τὴν τάσιν νά δημιουργηθοῦν πλησίον τῶν ἤδη ἀνεπτυγμένων ἢ ὑπερανεπτυγμένων περιοχῶν. Ἀντιθέτως κλειστικῶν ἐλιγώτερον αὐτῶν χωρῶν ἢ περιόχων αἱ εὐρισκόμεναι εἰς τὴν περιφέρειαν ἑνὸς ἐνιαίου οἰκονομικοῦ χώρου. Τοιοῦτου εἴδους ἐξελίξεις ἐν συνδυασμῶν πρὸς τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν τοῦ διαθέσιμου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ εἰς τὰς οἰκονομικῶς ἀνεπτυγμένας εὐρωπαϊκὰς χώρας τείνει νά δημιουργήσῃ ρεῦμα μεταναστεύσεως ἀπὸ τὰς ὑποαπασχολημένας πρὸς τὰς ὑπεραπασχολημένας χώρας ἢ περιοχάς. Ἐνδείξεις τοιοῦτων τάσεων ὑπάρχουν ἤδη εἰς τὴν Βυρῶπην μέ ἐκδηλώσεις, ὡς γνωστῶν, καί εἰς τὴν Ἑλλάδα. Αἱ δυσμενεῖς αὐταὶ ἐπιδράσεις ἐντόνως καί ἐπιμόνως προεβλήθη-

σαν από ελληνικής πλευράς και άπετέλεσαν τμήμα της ελληνικής επιχειρηματολογίας διά την εξασφάλισιν ιδιαίτερας μεταχειρίσεως και ειδικών ενισχύσεων διά την Ελλάδα. Είναι ούσιῶδες ὅτι ἡ ὕπαρξις καί ἡ ἀνάγκη ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων αὐτῶν καί ἐκ τῶν ἄνω ἀναγνωρίζεται ἤδη ὑπό ἀρμοδίων καί ὑπευθύνων εὐρωπαϊῶν. Δύναται νά ἀποδειχθῆ ὅτι διά πολλούς σοβαροῦς λόγους αἱ διά τῆς μετακινήσεως τῶν ἐργαζομένων λύσεις δέν εὐνοοῦν οὔτε τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας οὔτε τὰ γενικώτερα εὐρωπαϊκά συμφέροντα. Τοῦτο ἀνεγνωρίσθη ἐκαλειλημμένως καί ἀπό ὑπεύθυνα πρόσωπα. Τά σοβαρά μειονεκτήματα τοιοῦτου εἴδους ἐξελέξεων ἐτονίσθησαν ἀπό τόν Ἀντικαγκελλάριον ERHARD καθώς καί ἀπό τόν Κύριον MARJOLIN. Εἶναι ὅμως δυνατόν νά ἀντιμετωπισθοῦν αἱ τάσεις αὐταί τόσον διά τῆς προσελκύσεως ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος εἰς τὸς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρας περιοχάς τοῦ ἐνοποιουμένου χώρου ὅσον καί διά τῆς ἐκ τῶν ἄνω προωθήσεως τῆς ταχύτερας ἀναπτύξεως τῶν περιοχῶν αὐτῶν. Τοιοῦτου εἴδους μέτρα καί ἐπεμβάσεις ἐμπέπτου εἰς τήν ἀρμοδιότητα καί εὐθύνην τῶν Ἀρχῶν τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τούτων χωρῶν ἢ περιοχῶν. Δέν εἶναι ὅμως δυνατόν τό πρόβλημα νά ἀντιμετωπισθῆ μόνον δι' ἐνεργειῶν εἰς τό ἐπίπεδον τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων χωρῶν καί περιοχῶν. Οὔτε ἡ ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος ἀπό τήν Κεντρικήν Εὐρωπαϊκὴν Ἀρχήν, ὡς εἶναι σήμερον ἡ Ὑπελεστική Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος, δύναται νά περιορισθῆ εἰς τήν ἐνίσχυσιν ἀπλῶς τῶν ἐθνικῶν πρωτοβουλιῶν. Ἀπαιτεῖται ἡ ἀνάληξις ὁρίσεως ὑπό μορφήν συνειδητῆς καί ἐνεργοῦ εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς καλυπτούσης ὁλόκληρον τόν ἐνοποιούμενον εὐρωπαϊκόν χώρον. Ἡ ἀνάγκη μιᾶς τοιαύτης πολιτικῆς ἔχει ἤδη καταστῆ συνειδητή.

Ἐισηγοῦμαι διά τοῦτο εἰς τό μήνυμα ἐξ Ἀθηνῶν, τό ὁποῖον θά κηρέλθῃ ἐκ τοῦ συνεδρίου τούτου, νά δοθῆ ἰδιαίτερα ἔμφασις εἰς τήν γενικωτέραν οἰκονομικήν καί πολιτικήν σημασίαν μιᾶς ἐνεργοῦ εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς περιφερειακῆς ἀναπτύξεως. Δι' αὐτῆς θά πρέπει ἐκ

των άνω νά επιδιωχθῆ διά σειράς μέτρων φορολογικῆς καί δανειακῆς ίδίως πολιτικῆς, άλλα καί δι' άλλων δραστηκῶν μέτρων ὡς καί δι' εύρυτάτης διασφτίσεως, ἡ πρόώθησις τῆς βιομηχανικῆς καί οίκονομικῆς ἀποκεντρώσεως καί ἡ ἐπί τόπου εἰς τάς οίκονομικῶς ἀσθενεστεράς χώρας καί περιοχάς τῆς Κοινότητος, ὡς εἶναι καί ἡ Ἑλλάς, ἀξιοποιήσις τοῦ διαθέσιμου ἐργατικῶν δυναμικῶν. Ταῦτα σημαίνουν ὅτι ἐνδείκνυται νά διαμορφωθῆ μία συνειδητῆ εύρωπαϊκῆ πολιτικῆ καταμερισμοῦ ἐργων καί χωρικῆς κατανομῆς τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος. Εἶναι δέ τοῦτο δυνατόν ἀκόμη καί άνευ λεπτομεροῦς καί Ἀλοκληρωτικῶν οίκονομικῶν σχεδιασμοῦ, ἀρκεῖ νά εἶναι σαφῆς καί έντονος ἡ ρυθμιστικῆ κατεύθυνσις τῆς ἐπιχειρηματικῆς πρωτοβουλίης καί δραστηριότητος. Τοῦτο θά ἐσημαινε δι' ἄλόκληρον τόν χῶρον τῆς Κοινότητος συμπεριλαμβανομένης τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἐνός συνόλου ἀπασχολουμένων εἰς τήν βιομηχανίαν περίπου 30 ἑκατ. ἡ περίπου 60 ἑκατομμυρίων ἐργαζομένων εἰς ἐν γένει μῆ ἀγροτικῆς ἀπασχολήσεως, τήν δημιουργίαν ἀποκεντρωμένων προσθέτων εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως δι' ὀλιγώτερα ἴσως τῶν δύο ἑκατομμυρίων προσώπων. Τοῦτο θά εἶχεν ὡς συνέπειαν ταχύτεραν καί ὀλιγώτερον δαπανηράν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καί τῆς ἀπασχολήσεως δι' ἄλόκληρον τόν ἐννοποιούμενον χῶρον, δηλαδή αἰσθητῆν αὐξήσιν τῆς εύρωπαϊκῆς οίκονομικῆς δυνάμεως. Τό ἀποτέλεσμα αὐτό, ἀνεξαρτήτως άλλων σημαντικῶν πλευρῶν, θά ἀπετέλει καί τήν πληρεστεράν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ἐνωπίησις τῆς Εὐρώπης πραγματοποιεῖται παραλλήλως πρὸς τήν κοινωνικῆν πρόοδον καί ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἐπιτυχῶς δύναται νά προαχθῆ ἐντός δημοκρατικῶν πολιτικῶν καί οίκονομικῶν θεσμῶν.-

7 Μαΐου 1962